

નવો માળો

એક ગામમાં એક મોટું વડનું વૃક્ષ. જેના પર એક માળો જેમાં એક ચકલી ઘણાં વર્ષોથી રહે પણ તે કદી માળાની બહાર નીકળે નહીં. તેના ખાવાપીવાની બધી જ વ્યવસ્થા ચકો કરી દેતો એટલે ચકીને બહાર નીકળવાનું જ નહોતું. પણ ચકીને આ બહારની દુનિયાને પોતાની આંખે જોવાની ઘણી ઉત્સુકતા હતી. તે માળાની બહાર ડોકિયાં કાઢી પાંખો ફફડાવે પણ ઊડી શકતી નહોતી. ઘણા વર્ષોથી આમ માળામાં પુરાઈ રહેવાથી તે પોતે ઊડી શકે છે એ સત્ય જ તે ભૂલી ગઈ હતી કે પછી એનો એ વિશ્વાસ જ ખોવાઈ ગયો હતો.

આ બધું એજ ઝાડ પર બેસતો એક પોપટ કાયમ જોતો. તે સ્વાભાવે ઘણો પરોપકારી. તેને ચકીની પરિસ્થિતિ પર દુઃખ થતું. તે જાણતો હતો કે, ચકીની પાંખોમાં ઊડવાની તાકાત અને તાલાવેલી તો છે જ બસ, માત્ર તેને વિશ્વાસ અને માર્ગદર્શનની જરૂર છે. જો આટલું કરી શકાય તો ચકી મુક્ત ગગનમાં વિહરી શકે.

આવું વિચારી પોપટ ધીમે ધીમે ચકીબેન સાથે વાતો કરતો થયો, પોતાની વાતોથી ચકીના મનમાં વિશ્વાસ

ભરતો ગયો, ચકીને પોતાની જ પાંખો પ્રત્યે સજાગ કરવા લાગ્યો. બંને ગાઢ મિત્રો બની ગયા. પોપટના પ્રેમાળ શબ્દોએ એવો તો જાદુ કર્યો કે, ચકી એક દિવસ પાંખો ખોલી માળાની બહાર આવી થોડું થોડું ઊડી. તેને પોતાની આંખે આકાશ જોયાનો અદ્ભુત આનંદ થયો. તે બીજા કેટકેટલાય પક્ષીઓને મળી. અને ત્યાર પછી તો ચકીની ઉડાન દિવસે દિવસે આગળ વધતી ગઈ.

તે કાયમ પોપટનો આભાર માનતી કે, જો પોપટે એને વિશ્વાસ ન આપ્યો હોત તો તેનું જીવન એ માળામાં જ પૂરું થઈ જાત. જોકે પરોપકારી પોપટ પણ ચકી માટે એ બધું જ કરતો જે ચકીની ઉડાનને વધુ વિસ્તારી શકે એ ચકી જાણતી હતી. પણ થોડા સમય પછી પોપટમાં પરિવર્તન આવ્યું.

ચકી જ્યારે એની આસપાસ કે એના ચીંધેલા આકાશે વિહરે ત્યાં સુધી તો તેને ગમે પણ જો અન્ય કોઈ દિશાએ વિહારવા લાગે તો પોપટને વાંકું પડે. અન્ય પક્ષીને ચકી માન આપે ત્યારે પોપટ તે અન્ય પક્ષીઓની ચકી પાસે બુરાઈ કરે એ ચકીને સમજાતું નહીં. તે વારંવાર પોતે ચકીની કેટલી મદદ કરી તે સંભળાવે અને ચકીને અહેસાન ગણાવે.

ચકી માટે પોપટ તેનાં સુખ દુઃખનો સાચો સાથી, ભીડનો ભેરુ

ને સંકટની સાંકળ પણ તેમ છતાં ચક્રી પોપટની બધી જ વાતો કંઈ બેઠી ન માની લે. તેણે પોપટના મનને જાણવા ખૂબ મથામણ કરી ત્યારે ખબર પડી કે, પોપટને ચક્રીને એજ ભાષા બોલાવવી છે જે ભાષા એ બોલે છે અને ચક્રીનો પોતાનો અવાજ ભુલાવવો છે.

ત્યારે ચક્રીએ પોપટને પ્રેમથી કહ્યું, ‘પોપટભાઈ તમારો પરોપકાર હું ક્યારેય નહીં ભૂલું. સમય આવ્યે તમારા માટે મારાથી બનતું બધું જ કરીશ પણ તમારા પરોપકારનો બદલો હું મારું પોતાનું અસ્તિત્વ ભૂલીને નહીં આપી શકું. હું મારું ચીં..ચીં ભૂલી તમારું મીઠું મીઠું કેમ બોલું?’

જે માળામાંથી નીકળવા હું આટલાં વર્ષો મથી અને તમારી મદદથી નીકળીને મુક્ત વિહરતા શીખી છું ત્યાં તમે જ મારી આસપાસ એક નવો માળો રચવા માંગો છો? શા માટે?’

‘વળી મારું ચીં...ચીં ભૂલવાથી હું પોપટ તો નહીં જ બની શકું પણ ચકલી પણ નહીં રહી શકું.’

પોપટને પોતાની ભૂલ સમજાઈ તેણે ચકલીની માફી માંગી અને ફરી ક્યારેય ચકલીને પોતાની ઓળખથી અલગ કરવાનો પ્રયાસ નહીં કરે એવું વચન આપ્યું. બંનેની મિત્રતા દિવસે અને દિવસે વધુ ગાઢ બની. પોપટના મધુરા કલરવ અને ચકલીની ચીં ચીંથી ગામ ગૂંજી ઊઠ્યું.

સંગ એવો રંગ

સોનુ અને મોનુ બંને ખૂબ સારા મિત્રો. એક જ શાળામાં ભણે અને એક જ સોસાયટીમાં રહે. એટલે આખો દિવસ સાથે રમે. સવારે શાળાએ જાય ત્યાંથી આવીને જમે. જાતે લેસન કરી લે. ફરી પાઠ્યાં રમે. મોનુની મમ્મી જુદી-જુદી રમતો રમાડે, સોનુની મા વાર્તાઓ સંભળાવે, અને સોનુના દાદા સાંજે બંનેને

લઈને મંદિરે જાય. સારી સારી વાર્તા કહે, શ્લોક શીખવે. બંને મિત્રો ખૂબ હોશિયાર આખી શાળામાં એનાં વખાણ થાય. રોજ વડીલો અને ગુરુને પ્રણામ કરે શાળામાં પણ કદી કોઈ ફરિયાદ આવે નહીં.

અચાનક એક દિવસ શાળામાંથી મોનુના શિક્ષકનો ફોન આવ્યો. મોનુના માતા-પિતાને શાળાએ બોલાવ્યા અને શિક્ષકે ફરિયાદ કરી કે, ‘મોનુએ ગેરવર્તન કર્યું, ખરાબ શબ્દો બોલ્યા અને સાથે એમ પણ કહ્યું કે, તમે એના

કલરવ ને કલબલનો મેળો

પર ધ્યાન આપો એ આવું ક્યાંથી શીખ્યો? અમને પણ મોનુનું આ વર્તન સમજાતું નથી.’

મોનુની માને આઘાત લાગ્યો. તેને બધાં જ પાંસા તપાસી જોયાં. આખો દિવસ તો તે માત્ર સોનું સાથે રમે છે. પણ આ હમણાં એકાદ મહિનાથી તે એના વતનમાં ગયા છે તો મોનુ એકલો પડે છે. એટલે બીજાં બાળકો સાથે રમે પણ ત્યારે તો હું સામે જ રહું છું. તો પછી આ બધું શીખ્યો ક્યાંથી?

તેણે પ્રેમથી મોનુને પૂછ્યું, ‘બેટા સ્કૂલમાં તારા મિત્ર કોણ છે?’

મોનુ : ‘સોનુ બીજું કોણ?’

મમ્મી : ‘પણ હમણાં સોનુ નથી તો તું કોની સાથે રમે છે?’

મોનુ : ‘ભોલા સાથે.’

મમ્મીને યાદ આવ્યું. આ તો એજ નામ હતું કે, જેના વિશે ઘણાંનાં માતાપિતા ફરિયાદ કરતા હતા. હવે સમજાયું આ ‘સંગ એવો રંગ’ આવે જ.

સંગ એવો રંગ